

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:		Főszerkesztő:	Megjelenik minden szombaton.
1 évre	100 L.	GYALLAY DOMOKOS	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
6 hónapra	50 L.	Szerkesztő:	Str. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.
3 hónapra	30 L.	PETRES KÁLMÁN	
1 hónapra	2 L.		

Szovát és régi emlékei.

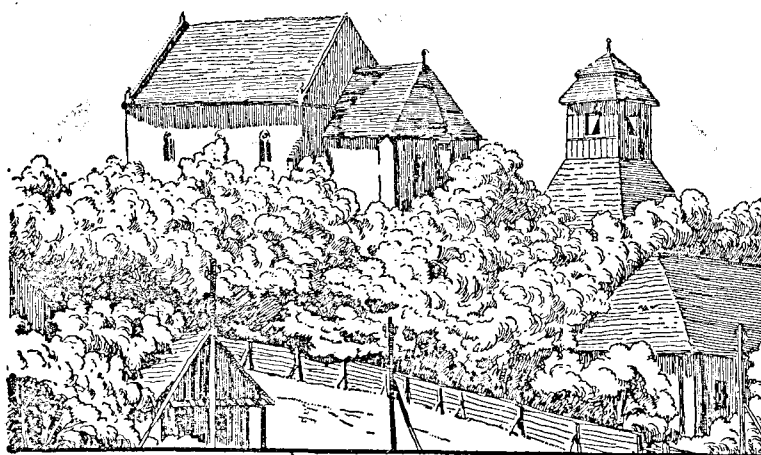
Erdély közepe táját a Maros, két Szamos és az Aranyos völgyei és az ezeket kísérő dombokokon belül a *Mezőség* foglalja el. Ez a név a gazdasági táj elnevezés, az erdőtlenséget jelzi, a környező többi erdős vidékkel szemben.

Szovát község a Mezőségen sokatlanul fás vidéken áll. Szokás, s maga a falu tele gyümölcsfákkal. Hány szép belsőége móddal készült épülete mutatja, hogy itt a legbővebb nagyobb számú lakosság lakott, amely részben kipusztult, részben elvándorolt innen. Több ilyen kis portán áll a földművesek lakóházai.

A falu mellett hegyvidék folytatásán, mely a faluhoz közel a patak forrását, egy évtized óta tó alakult, mely egy kilométernél hosszabban elterjedt, ahol 300 méternyi szélesen is foglalja a völgyet és szunyog-telepével a mocsárláz állandó veszélyes telepe. Festői képet nyújt, az egészségi és gazdasági okok miatt a lecsapolását teszik a község közepén egy kenyér-

alaku köves dombot koronáz. Pirosló fedele és érdekes fatornyos messziről magára vonja a figyelmet s ha fölkeressük: egy hat századot töltött emléket ismerünk meg benne, melynek belsejében közelebről rendkívül érdekes *festményekre* bukkantak.

Magáról Szovátról már 700 év óta

A MAGYARSZOVÁTI UNITÁRIUS TEMPLOM

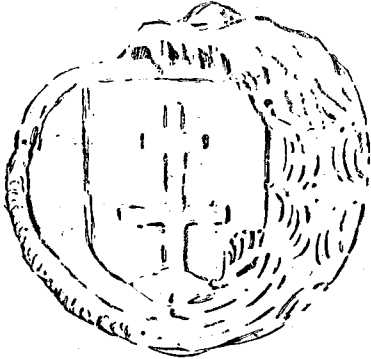
vannak történelmi feljegyzések. Még a nagy mongol-tatárjárás elől, 1235-ből tudunk egy szováti lakosról, aki egy perében Nagyváradon járt a Szent László király sírjánál. Akkor Szovát a kolozsvári királyi várhoz tartozott. Ezt a várat 1241-ben elpusztította a mongol járás fergetege s aztán a falu magánosok kezére került. Kolozsvár maga is csak az egyik erdélyi püspöki uradalom falujává süllyedt a nagy pusztulás után a Szovát ugyanakkor 1312-ben már a *Suky* család birtokában volt. Ebben az évben négy *Suky* testvér kihatároltatta itt a szomszéd Kolozs felől az *Öszvér-erdő* széléit. A *Suky*

fiuk aztán 1348-ban megosztották Szovát határait. A határvonal épen a ma is fennálló templom dombján és temetőjén s a tó gátján ment át és ez után nevezték el a falu egyik részét Felső-, a másikat Alsó-Szovátnak. Az a tógát, melyen a határ áthaladt, a tavat is felső és alsó-tóra osztotta s a déli és keleti birtokrészben már akkortól említi a *Gyermekerdő*, a *Somos*, a *Lapos*- és a *Csijános-erdő* nevét, melyek a *Suky*-család leveleiben azután is többször előfordulnak. Így 1429-ből egy perből megtudjuk, hogy akkor a szomszédos aranykúti pásztorok a *Lapose*-rdőt felgyújtották.

Szovát akkor már város helyé emelkedett.

A *Suky* egyik ága ugyanis a királyi udvar közelében forgolódott s ezek közül *Suky János* a maga és rokonai részére 1410-ben kieszközölte, hogy Szovát kedd napokra heti- és Szent Mihály napjára országos vásár jogot kapott. Ez a jog azonban a századok folyamán aztán elaludt. A hatalmas *Suky*-család *Zsigmond* király korában (1387—1437) a *Kis Szamos*tól *Sármásig* mintegy 30,000 hold birtok ura volt. Közülök többen országos szerepet is játszottak. Egyikük: *Mihály* azonban 1467-ben több erdélyi előkelő urral együtt pártot ütött *Mátyás* király ellen s a király őt lefejeztette, birtokait elkoboztatta. A birtokok aztán rendre tulnyomólag visszajutottak ugyan a *Suky* és rokonaik kezébe, de a család többé soha sem jutott vezérszerephez s csak az utolsó fiú: *Suky László* örökölte meg a nevét azzal, hogy 1792-ben a nyomoruságokkal küzdő unitárius egyháznak hatalmas örökséget hagyott.

Ez a család építette valamikor az 1200-as évek végén vagy a következő század legelején azt a templomot, mely ma a szováti unitáriusoké s úgy látszik, hogy 1400 táján be is boltoztatta. A templom kegyurai 1570 táján erre a vallásra tértek s velük ment a

Boltzárókő a Sárkányrend megcsonkult jelvényével a szováti templomból.

nép is. Sós Kelemen nevű unitárius pap nevét már 1592-ből ismerjük onnan. Utóbb, mikor a XVII. század második felében a lefejezett Bánffy Dénes özvegye Bornemisza Kata is szováti birtokos lett, mint *buzgó református nő* Alsószováton 1682-ben a reformátusoknak templomot épített. Ez a templom is fennáll s címeres emléktáblája elmondja, hogy kinek köszönheti építtetését. A görögkeletiek kis temploma a falu alsó végén van, a görög katolikusok pedig az idén építettek csinos új templomot.

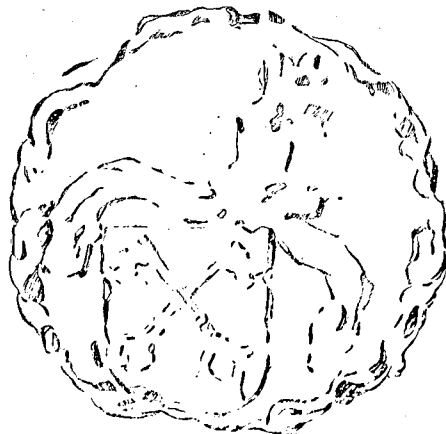
Ezekből a festői fekvésű unitárius templom a legnevezetesebb.

Nemcsak több mint hat százados régisége teszi azzá, de főleg szép faragottkő diszítései és címerei. E címerekből öt a Suky-család 1418 előtt használt farkasfejes, régi címerét mutatja. Egy helyéről lekerült boltzárókővön a két kulcsos pápai címet s egy másikon a Sárkányrend letört fejű jelvényével körülveve Magyarország régi címeréből a kettős keresztet találjuk. Ezek pedig szép, művészi faragásukon kívül azért is becses emlékek, mert nemcsak azt mutatják, hogy annakidején római katolikusok csináltatták, hanem formájuk és főként a Sárkányrend jelvénye azt is elárulja, hogy a templom boltzáró kövei 1390 után készültek, mert a Sárkányrend emlékei csak azutánról szerepelnek. De éppen ily becsesek azok a *falfestmények* is, melyek a folyó év szeptember havában a templom javítása közben

a több százéves vakolat és mésztegek alól kerültek napvilágra.

Az ily emlékek ma már nagy ritkaságok s a legkisebb töredék is becses adat régi, nagyobbára elpusztult művészetünk történetéhez. Éppen ezért hálás köszönetet érdemel mindenki, aki egy-egy ily ritka emlék megmentéséhez hozzájárul. Szováton *Antonya Mihály* unitárius lelkészé a főérdem a festmények felfedezésében s *Tóth István* festőművész kolozsvári rajztanáré azok pontos lemásolásában és így megmentésében. Sajnos, a fal s vele a képek tönkremenetele miatt az előkerült képek nagyrésze el is pusztult, de legalább tulnyomó nagy részüket színes másolatban és pontos kopirrajzban sikerült megmenteni. Egy darab pedig és éppen a legrégebbi részlet eredetiségében is megmaradt. És itt elismerésünket kell kifejeznünk a szováti unitárius magyarak iránt, akik megértették, hogy egy ily régi emlék őrzése csak dicsőségükre válhat s bár az egyszerű unitárius templomokban képeket nem szoktak tartani: azt a ritka régi emléket templomuk és a maguk dicsőségére meghagyták.

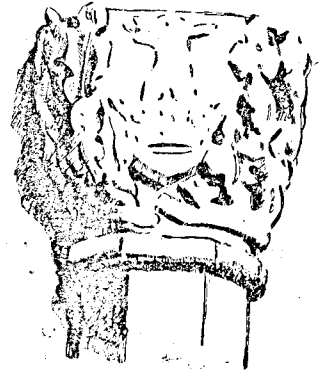
Valaha templomaink tele voltak ilyen képekkel. Eleinte ugyanis a régi templomokban a katolikusoknál sem voltak felfüggesztett képek, hanem a falakat festették tele a keresztyénség megalapítóinak és szentjeinek emlékeivel s a tulvilág különféle emlékeztető képeivel. Az ily képeket legtöbbször s így Szováton is egyenesen a

Boltzárókő a pápai címerrel a szováti unitárius templomból.

friss vakolatrétegre festették, mely így a vakolatba száradt. Ezért oly tartós, hogy csak a vakolattal együtt pusztul el.

A szováti megmaradt falképek is hatszázados emlékei s a régi

Faltőfej a Suky címerrel.

magyar egyházi művészetnek kezdetlegességük nem kisebb sőt emeli értéküket. Egyik kép trónon ülő Máriát ábrázolja, amin halott fiát ölébe véve és fölé hajolva siratja. A másik megcsonkult kép minden valószínűséggel a megdicsőült Üdvözítőt mutatja be.

De még szebbek és nagyobb szabásúak voltak azok a képrészek, melyek az északi fal egy darabját diszítették. Itt a kettős nagy kettős körben az Üdvözítő lábainál az *angyalok karától* környezve a *feltámadást a szentek karát* és a *12 apostolt* festették meg. A képen összesen közel száz alak volt s ez a kép valaha egyik lehetett Erdély legbecsesebb művészi alkotásainak. A *Pásztortű* lap társunk közli a rajzát is. Vég telen kár, hogy rongáltsága miatt lehetetlen volt megőrizni s annál hálásabbak lehetünk azoknak, akik legalább másolatban tették ezt lehetővé.

Példájuk legyen buzditás mindnyájunknak s ha ilyen emlékenyomóra bukkanunk valahol, mindent kövessünk el azok megőrzésére, lehető fenntartásukért vagy végső esetben bár szakszerű lemásolásukért, mert ezek az emlékek ma már nem egy felekezethez tartoznak, hanem a régi magyar művészetnek ritka ékkövei, melyek nemcsak a múltat, de azt is emlékeztetnek, aki azokat őrzik.

Kelemen Lajos.

ELPOLITIKA

Magyarország önálló listákat készít elé a választásokra.

Országos Magyar Párt elnöki ülése f. év október hó 31-én Ugron elnök vezetésével tartott. Jelen voltak: gr. Bethlen György al-elnök, dr. Várady Aurél ügyvezető, dr. Gyula főtitkár, továbbá dr. Galimre, dr. Gyárfás Elemér, dr. Hugó és dr. Thury Kálmán elnöki tanácsstagok. Egyes ügyekben megadandó szakfelvilágítások végett elnöki felkérésre megjelentek: Balogh András, Balázs András, Kovács Kálmán, Károly ref. püspök és gr. Wass Ádám. Távolmaradásukat kimentették: Jakabffy Elemér és Sándor József elnöki tanácsstagok, gr. Teleki Arhur elnöki tanácsstag.

A délelőtti 10 órakor kezdődő tanácsülés első sorban tárgyalás alá vette az országos választásokban elfoglalandó pont kérdését. Az e kérdésben kiadott beható eszmecserében az elnöki tanács minden jelenlevő tagja részt vett.

A több órát igénybevevő tanácsülés eredményében megállapította az elnöki tanács, hogy a jelenlegi helyzet még nem fejlődött oda, hogy mérlegelés tárgyává tehesse az országos választások, melyek a központi együttműködés tekintetében a végleges állásfoglalást eredményezhetik. Mindazonáltal, mindezekre biztosítani kívánva a választások kedvező eredményét és felhívja a tagozatokat, hogy a magyar választó közönség beható felvilágosítása mellett most készítsék el a lélekszám alapján figyelemmel a városi és vidéki választásokra a magyarországi önálló jelölő listáját. Kívánatosnak tartja, hogy erre az önálló összeállított magyar listára, mintegy a többi népkisebbségekkel egyenértékűen illetékes képviselői is arányosan vegyenek felvétessenek.

A mielőbb összeállítandó városi és megyei listák a központi elnökséghez hozzájárulás céljából minden esetben felterjesztendők. A városi községek választásaira a központi befolyást gyakorolni kíván, azok irányítását a tagozatokra bizza.

Az elnöki tanács hangsúlyozza, hogy a pártfegyelem és a kérdésben forgó nagyérdékek iránti érdekükről most kell tanúságot tenniük a Magyar Párt tagozatainak és összes tagjainak. Felhívja ezért őket, hogy helyezték az ügyet teljes bizalommal a párt központi vezetőségének kezébe s a központi intézkedések megtételé előtt helyi megállapodásokat ne létesítsenek, hanem az erre irányuló minden megkeresést nyomban utaljanak át a párt központi elnökségéhez.

A közigazgatási választások kérdésének tárgyalása után az összes európai kisebbségek múlt hó 15 és 16 án Genfben tartott konferenciájáról tett jelentés került napirendre. Az elnöki tanács örömmel vette tudomásul az abban foglaltakat és a magyar nemzeti kisebbség képviselőjében a konferencián résztvevő dr. Balogh Arthur és dr. Jakabffy Elemér kiküldötteknek jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Bejelentette az elnökség, hogy a párt hivatalos helyiségei egy korábban hozott határozat jogerős elintézésével elrekviráltattak. Az elnöki tanács nagy megütközéssel vette tudomásul, mert az elrekvirálás éppen akkor menne folyamatba, mikor a párinnak a közigazgatási választásokban reá váró hivatala miatt a helyiségekre mulhatatlan szüksége van. Megbizta éppen ezért az elnökséget, hogy ebben az ügyben a szükséges további intézkedéseket illetékes helyen nyomban tegye meg.

Több folyó ügy tárgyalása után az elnöki tanács ülést elnök délután 6 órakor bezárta. Kolozsvár, november 1. Dr. Deák Gyula s. k. főtitkár.

Duca külügyminiszter közvetít.

Mikor az egyházak képviselői Genfben beadták az első panaszt kiegészítő beadványt, tisztelegtek Duca külügyminiszternél is, aki hosszas tárgyalásokat folytatott velük s kilátásba helyezte a tárgyalásoknak Bukarestben leendő folytatását. Ezt az egyházak képviselői örömmel vették tudomásul, mert kiértékeltek belőle, hogy a külügyminiszter a panaszok lithoni elintézését akarja lehetővé tenni.

Angelescu miniszter azutáni magartatása nem sok reményt nyújtott erre. Annál örövendetesebb az a legújabb híradás, hogy a Duca közbenjárása folytán a magyar egyházak kiküldötteinek módjuk lesz az iskolai panaszokat s általában az iskolai törvényjavaslat intézkedéseit a kormánnyal Bukarestben újra megtárgyalni.

Ez mindenesetre annak bizonyítéka, hogy Duca komolyan törekszik a kiélegető megoldásra.

Mi pedig annak örülnénk legjobban, ha itthon hallgatnák meg és orvosolnák panaszainkat.

KÜLFÖLD

Nem lesz bulgár görög háború.
A Népszövetségi főtanács erélyes közbelépése megakadályozta a már kitörőfélben levő bulgár-görög háborút. Mihelyt a főtitkarság megkapta a bolgár kormány jelentését a görög csapatok betöréséről, azonnal jelentést tett Briand főtanács elnöknek s ez a legsürgősebben összehívta a főtanácsot Párisba. Hétfőn délután ült össze a főtanács, melynek tárgyalását előbb Briand, utóbb Chamberlain angol külügyminiszter vezették. A főtanács kihallgatta mind a bolgár, mind pedig a görög kormány küldötteit. Ezek természetesen eltérően adták elő a történeteket és a tényállás megállapítása végett helyszíni vizsgálatot kértek. A főtanács azonban első sorban nem a helyszíni tárgyalást rendelte el, hanem az ellenségeskedés megszüntetését. Felszólította mindkét érdekelt országot, hogy 24 óra alatt adjanak parancsot csapataik visszavonására s hatvan órán belül jelentsék csapataik teljes visszavonulását. A bulgár kiküldött azonnal kijelentette, hogy a főtanács rendelkezését a bulgár kormány végre fogja hajtani, míg a görög követ taktikázni próbált. Azt felelte, hogy kormányával közölni fogja a főtanács határozatát. Erre Chamberlain erélyesen figyelmeztette, hogy a Népszövetségi határozatok végrehajtásának ideje a kihirdetés pillanatától kezdődik. Az angol külügyminiszternek ez a fellépése általános meglepetést keltett, mert sokan voltak azon a véleményen, hogy Anglia késleltetni fogja a Népszövetségi tanács döntését arra való tekintettel, hogy a moszuli kérdésben Törökországgal még el nem intézett vitája miatt a görögök támogatását kívánja megnyerni. Ezzel szemben éppen az angol külügyminiszter volt az, aki a legerélyesebben hangzott az ellenségeskedés megszüntetésének a csapatok azonnali visszavonásának feltételül szükséges voltát. Ime, ebben az esetben a Népszövetségi tanács rendkívül gyors és erélyes intézkedése csirájában fojtott el egy háborút, melynek ki sem számítható következményei lehettek volna az európai békére s a nagyon harcias kedvű Görögország elfogadta a döntést. Egyebet nem is tehetett, mert különben azonnal súlyos gazdasági megtorló intézkedéseket alkalmaztak volna vele szemben. Ezeket

pedig nem tudta volna elviselni, mert a tenger felől az egyesült antant hajóhadak minden közlekedéstől elzárták volna, északról pedig főként Bulgárián keresztül bonyolítja le kereskedelmét. Ez a helyzet mindenesetre nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Görögország magát alá vesse a döntésnek. Különben a mi külügyminiszterünk is sikeresen lépett közbe a viszály eloszlására.

Zavarok Locarno után. Amint előre látható volt, Németországban a túlzó jobboldali pártok elégedetlenek a locarnoi megállapodással s emiatt a miniszteriumnak német nemzeti párti tagjai le is mondták. Ez azonban nem akadályozza a német kormányt a határozatok végrehajtásában, sőt Luther kancellár azzal a gondolattal foglalkozik, hogy általános népszavazás útján szerzi meg a német nemzetnek hozzájárulását a megállapodásokhoz.

Francia kormányválság. Hosszas küzködés után a francia miniszterelnök, Painlevé, beadta lemondását a közvélemény elnökeinek, de azonnal megbízást kapott tőle új kormány alakítására. Az új kormányban az eddigi pénzügyminiszter, Caillaux, nem fog részt venni, mert a kormányválság éppen az ő pénzügyi javaslatai miatt tört ki. Franciaország, mint már több alkalommal közöltük, súlyos pénzügyi helyzetben van. Egyrészt külföldi adósságai, másrészt a háború alatt elpusztult területek újráépítésének költségei miatt. Ezek az okok a francia frank nagy süllyedését idézték elő, a további süllyedés megakadályozása végett vették be a miniszteriumba a most távozó pénzügyminisztert, mint kiváló pénzügyi tekintélyt. Ő nagyszabású pénzügyi programot dolgozott ki, melynek egyrészt végrehajtotta s ezenkívül sikeresen rendezte Franciaországnak angliai és amerikai adósságait is. Pénzügyi programjának keresztülvitele azonban hosszabb időt vett volna igénybe, azt pedig határozottan visszautasította, hogy idő- és vagyonszállás kivételével gyorsítsa Franciaország gazdasági szanálását. Erőből a válságról ugyanis az volt a véleménye, hogy sokkal súlyosabb gazdasági zavarokat okozott mindenütt, ahol alkalmazták, mint a mennyit előnyei érnek. Ezt az álláspontját nem tudta a minisztertanáccsal elfogadtatni s ez a helyzet idézte elő a kormányválságot.

Valószínű, hogy az új kormány megint a baloldali szociálistákból fog kiegészítést találni. A kormányválság a frank újabb esését idézte elő.

Magyar dolgok. A Népszövetségi tanács legutóbbi genfi gyűlése után mostült először össze a magyar országgyűlés. Már az első érdemleges tárgyaláson foglalkoztak a kisebbségi kérdéssel és Teleki Pál gr., volt magyar miniszterelnök, hosszasan beszélt annak a nézetének edott kifejezést, hogy jobb volna Magyarországnak kilépni a Népszövetségből, mert az egyáltalán nem védi a kisebbségi érdekeket oly módon, amint ezt a kötött nemzetközi szerződések megkivánnák. Hasonló értelemben szólalt fel Baross János képviselő, a demokrata párt részéről Pakots József képviselő is. Bethlen miniszterelnök hosszasan felelt a felszólalásokra és annak a véleménynek adott kifejezést, hogy Magyarország nem léphet ki a Népszövetségből, nemcsak azért, mert a gazdasági helyreállítás kérdésében igen előnyös elbánásban részesült, hanem azért is, mert a Népszövetségben nagyobb eredményel tudja védelmezni a kisebbségek érdekeit, mintha kilépne.

Érdekes nyilatkozatot tett Jászberényben Apponyi Albert gr. a beszámolója rendén. Foglalkozott a királykérdéssel, s azt a véleményét fejezte ki, hogy magyar király csak az lehet, akit a magyar közjog szerint megillet a korona és kijelentette, hogy Ottó király nevelése egészen magyar szellemű s így a független Magyarországnak magyar királya lesz, mihelyt a Népszövetség felfogása annyira enyhülni fog, hogy trónralépését elismeri. Apponyi szerint a viszonyok ma már ebben az irányban fejlődnek előre.

A harcias Mussolini. A szociálistákból nemzetivé változott olasz diktátor, Mussolini mindig részt vesz az olasz faszistáknak évenkénti nagygyűlésén. Az idén Milánóban volt a gyűlés, melyen az olasz miniszterelnök hatalmas beszédet mondott s kijelentette, hogy a faszisták továbbra is uralmon maradnak, ha lehet a béke olaj ágával, ha nem, akkor fegyverrel. Bizonyos, hogy a mostani olasz kormányzási rendszer erős ellentétben áll a parlamenti kormányzás eddig ismert elveivel, de bizonyos az is, hogy Mussolininek sikerült Olaszország belső rendjét helyre-

állítani, az olasz pénz értékét stabilizálni s Olaszország külpolitikai tekintélyét megerősíteni.

A szíriai harcok. Szíriában még mindig nagy nehézségekkel küzdenek a francia csapatok. A harcok rendjén a felkelőknek Damaskus városát is sikerült elfoglalniok. A franciák rövid idő múlva visszafoglalták a várost, azonban azt teljesen lecsendesíteniök nem sikerült. Állandó utcai harcok folynak ma is a városban s ezek alatt már nyolcezer ember esett el. A lakosság nagyon el van keseredve a franciák ellen s Franciaország elvesztette régi népszerűségét ezen a területen.

Hírek a szovjetről. Egy skóciai egyetemi tanár, Charles Sarolea, 1923. év végén és 1924. év elején hosszabb időt töltött Szovjet-Oroszországban tapasztalatairól egy nagyon érdekes könyvet adott ki. Ebben megállapítja, hogy a szovjeturalomnak nincs egészséges alapja s ezért előbb-utóbb össze kell omlania, bár a szovjet minden eszközt felhasznál uuralma erősítésére. Így állandóan harcol az egyházak s különösen a kereszténység ellen. Pl. Moszkva egyik legnevezetesebb templomára a következő mondást íratta fel: a vallás ópium a népnek. Mind ez az izgatása azonban nem jár eredménnyel, mert a nép még inkább ragaszkodik a kereszténységhez s ismertebb lelkészeit óriási tömegekben veszi körül, mikor nyilvános helyen megjelennek. Közli Charles Sarolea a szovjet hivatalos adatait is a kivégzésekről. Ezek szerint 1923. év végéig 28 püspököt, 1219 papot, 6 ezer tanárt, 9000 orvost, 54.000 katonatisztet, 260.000 katonát, 70 000 rendőrt, 12950 földbirtokost, 355.250 középosztályhoz tartozó művelt embert, 193290 munkást és 815100 földművest, összesen tehát 1.774.807 embert végeztek ki bírói ítélet alapján. Mennyi lehet még azoknak a száma, akiket bírói ítélet nélkül végeztek ki! Csak ugyan gyenge lábon állhat az a kormány, melynek ilyen borzalmas eszközökkel kell uralmát fenntartania.

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadóhivatalunkban.

„ZEUS”

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári lerakata.

Raktáron tart nagy választékban gyári áron mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövet és béléssárukat.

Cím: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (volt. Deák Ferenc-u 4.)

Görög Joachim.

Ünnepet teremtett magának Görög Joachim, a gyergyószentmiklósi örmény-szeriartású kath. egyházközség kanonok-plébánosa. Negyven éves papi szolgálatával népe nagybecsülését vívta ki, mert a népért végzett minden munka jól befektetett tőke, mely idővel gazdag kamatot hajt. Minden jubiláris ünneplés ilyen kamatja a hosszúságú munkának, gazdag érdemnek.

Görög Joachim gazdag érdemeket szerzett egész Erdély népe előtt. Mindenki ismeri, mindenki becsüli, mint a munka emberét, a hit apostolát. Mert negyven év alatt sokat fáradozott a gondozására bizottakért.

Tanulmányait szülővárosában, Szamosujvárt kezdte, az örmény metropolisban, ahol gyermeki szíve már a zsenge korban megtelt népe iránt erős, feltettekre készítő szeretettel. Ez a szeretet van befolyással egész életére. Közpiskolai tanulmányait Kolozsvárt és Gyulafehérvárt befejezve, belép a papjelöltök gárdájába. Bécsben pappá szentelik és azután az egyetemen magyar—latin tanszakra szerez képesítést.

Ekkor élete választ el kerül: megítélést kap Budapestre tanári állásra és Gyergyószentmiklósról örmény papnak. Szívében azonban megmozdul az első szeretet és ő megy Erdély határszé-
lére, hogy vezesse a gondjaira bizott híveket. Itt kezdte és itt végzi a pályáját, mert lelke ebben a főnséges misszióban talált önmagára. Sem külső csillogás, sem nagyobb ígéretek, esetleges kecsesítő kilátások nem tudták abból a munkakörből kiragadni.

Az alkotásainak, létesítéseinek teljes felsorolását nem szándékunk adni, de annyit kötelességünk felsorolni, hogy az ő lelkes apostolkodásának köszöni élet az irgalmas nővérek vezetésére bizott „zárda iskola“, melyben óvoda, elemi, polgári tagozatok vannak. Nehány évvel ezelőtt kibővítették a polgári iskolát bennlakással is, körülbelül 40 övendék számára. Az ő fáradságot nem ismerő buzgóságával gyűlt össze a tetemes összeg, amelyen közelebbről kápolnát akarnak építeni Jézus szent Szívének tiszteletére.

Munkás papi életét mindig éber figyelemmel kísérte Majláth püspök ur

és érdemeinek elismerésül 1896-ban vörös cingulust kapott, szentiszéki tanácsossá történt kinevezése alkalmából; 1918-ban pedig kanonokká nevezték ki és lett az Erdély területén élő örményeknek püspöki vikáriusa. Ilyen minőségben rendre járta be azokat a helyeket, ahol nagyobb számban vannak örmények és vitt lelkesítést, bátorítást a népének.

Kitűnő összekötő kapocs volt ő az örmény nép és a székelység között. A kölcsönös megértést, megbecsülést senki sem tudta ékeesebb szavakban vagy saját példájával megvalósítani, mint éppen ő, amivel úgy az örmény-magyaroknak, mint a székelymagyaroknak elévülhetetlen szolgálatokat tett. Így vívta ki magának a bizalmat, hogy a Magyar Párt csiki tagozatának helyettes elnöke lett.

Különösen a mostani nehéz idők még nehezebb viszonylatai között igazi vezető embere lett a csiki magyarságnak. Szellemben jegyezte meg róla valaki: „Görög a neve, örmény a származása, de színmagyar a lelke.“ Küzd, fárad, még a politika utvesztőibe is beledobja magát, mert reméli, hogy ilyen harc árán mégis kijárhat valam kedvező fordulatot a magyarság részére.

Csupa szív az egész ember: járkel, beszél, szónokol, mert örömét találja benne, ha másoknak jót tehet. Nála a részvétel a szegényebbek iránt, a szenvedőknek megértése, az elhagyottak istápolása, a gyengébbek felkarolása a lelkéből tör elő.

Szónoklatai közben embere a szónak. Ugy játszik a szívekkel, amint akarja. Mivel szívből tör ki minden beszéde, biztosan megtalálja az utat minden szívhez. Innen magyarázható meg beszédeinek gyújtó hatása.

Vonzó egyéniségének még van egy titka: lelkének kedély-világa tenger, amelynek vannak mélységei és a mélységben ott található a drágagyöngy — a humor. Ajkán árad a szellemes szó, tisztességes élc és anekdota, amivel mindannyiunkat, akik társaságában voltunk, annyiszor jóízű nevetésre fakasztott.

A jó Isten meg is jutalmazta őt ennyi sok szellemi és jellembeli kiválóságért, mert egészségben frissen, majdnem fiatalosan érthette meg papi

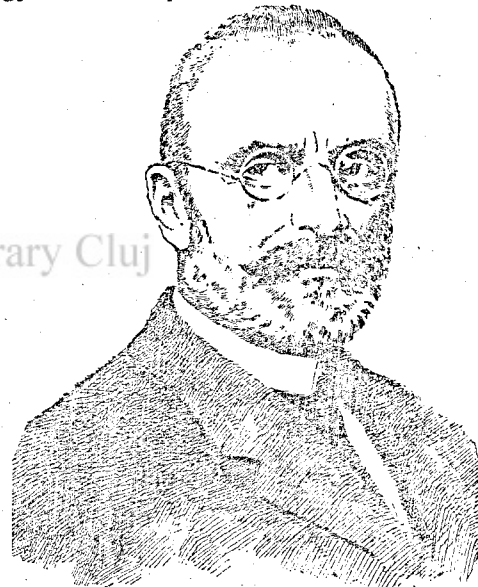
életének negyven éves jubileumát, ami csak kijáró kamatja a népért végzett becsületes munkának.

Dr. Kende János.

HIREK

Az erdélyi római kath. Statusgyűlés tárgyai. November 19-én fog összejúlni a róm. kath. Status nagy gyűlése, hogy egy esztendőnek felhalmozódott ügyeit elintézzék. Dr. Balázs András kanonok status-előadó részletes jelentést készített az egyház életének legfontosabb eseményeiről. Megemlékszik az erdélyi egyházaknak a Népszövetség elé terjesztett panaszáról, az iskolák nagy erőfeszítéseiről s egyéb küzdelmekről, amiket az egyházak a kormányzat elnyomó törekvései ellen folytatni kényszerülnek.

Tisza István emlékezete. A magyar nemzetgyűlés október 31-én méltóságos gyásszal ünnepelte meg Tisza István ha-

álának emlékeztétét. A Ház karzata megtelt teketeruhás közönséggel, amely az elnök beszédét — a nemzetgyűlés tagjaival együtt — állva hallgatta végig.

Egy kiváló magyar tudós halála. A szászrendű Magyar Tudományos Akadémiának ma már nagyon kevés tagja él a Romániához csatolt területen. Ezek közé a kevesek közé tartozott Dr. Szentkláray Jenő temesvári nagyprépost, kitűnő történész, aki a napokban 83 éves korában, elbucsuzott az élők sorából. Temetése a magyar tudományos világ és bánáti magyarság nagy részvéte mellett folyt le Temesváron.

Megdobálták a trónörökös vonatát. Ismeretlen tettesek Chitila állomáson az átutazó trónörökös vonatát kövekkel megdobálták. A kőzápor a kocsinak ablakait bezúzta, a kíséretnek egyik tagját súlyosan megsebesítette. Maga a trónörökös a dobálás idején nem volt a kocsi-
ban s így a sérülést kikerülte.

Magyar nők látogatása Bukarestben. Méltattuk azt a fontos eseményt, amely a magyar nőegyletek kiküldöttjeit Bukarestbe vezette, hogy ottan a többi kisebbségekhez tartozó nőkkel és a román nőkkel a nemzeti bajainkról és sérelmeinkről tárgyaljanak. A nagy női összejövetel megtörtént s azon a magyar kiküldöttek hiven megbízatásukhoz, föltárták nehéz helyzetünket. Előadásai élénk figyelmet keltek a román nők körében s remélni lehet, hogy a tanácskozások jó eredményeket fognak szülni. A küldöttséget a királyné is kihallgatáson fogadta. A gyűlésnek legfontosabb határozata, hogy a kapcsolatot továbbra is fenn fogják tartani. A magyar bizottság székhelye Kolozsvárt lesz, vezetője gróf Bethlen Györgyné.

Milyen lesz a jövő esztendő? Egy híres angol jós szerint a jövő év a nyugtalanság éve lesz. Januárban egy borzalmas vasuti szerencsétlenség lesz, februárban pedig Egyiptom lakosai fognak fellázadni az angolok ellen. Májusban új háború réme fogja kísérti Európa népeit, júniusban lázadás lesz Palesztinában, augusztusban általános sztrájk forgatja fel Európa gazdasági életét, decemberben földrengés dönti romba Olaszországot. A sok szerencsétlenséget jósoló jóvendőmondásban csak az a vigasztaló, hogy ugyanez a jós a múlt évben az egész világ összeomlását jósolta meg.

Megszűnnek az állami iskolák? Egy napilap írja, hogy a napokban a belügyminiszteriumban értekezlet volt, melyen a közigazgatási törvénynek a közoktatásra vonatkozó rendelkezéseit vitatták meg. A vita során elhatározták, hogy megszüntetik az állami elemi iskolákat és ezeket a községeknek és városoknak kell átvenniük. Minden város és község köteles az iskolákat a saját költségén továbbra fenntartani. — A hír ebben a formában aligha felel meg a valóságnak. Nincs kétségünk azonban az iránt, hogy a kormány valamilyen formában az iskolázás minden költségét a községekre fogja zudítani. Az iskola-épületek építése körül elég sok keserves jelét láttuk a községek megterhelésének.

Ujmódi árverés. Furcsa dolgok történnek manapság. Ezek közé tartozik az árverés, amely a múlt héten — maradt félben a Szolnokdoboka megyei Baca községben. Itt a Zichy grófi családnak nagy birtoka volt, amelyet a földreform során elvettek. A megmaradt fényes kastélyt egy Popa Vasile nevű úr vette

meg. Az árát azonban nem fizette ki s így árverést tüztek ki ellene. Az árverés napján Popa Kolozsvárról egy csomó egyetemi hallgatók vitt ki Bacába, akik furkóbotjaikkal az összegyűlt árverőket, főként a zsidókat szétverték s így a törvény folyását elakasztották.

Két nagyszerű könyv jelent meg! A Magyar Nép könyvsorozatában a nagyszerű méhéskönyv után két kitűnő és hiánypótló könyv jelent meg. Egyik a *Magyarok története* Benedek Eleknek, a mi nagy irónknak a tollából. A testes könyv felöleli a magyarság történetét kezdettől fogva máig. Az ezerév előtti történetből elmeséli gyönyörű nemzeti mondáinkat, majd rátér az ezer év viharos és dicsőséges eseményeire, amelyeket a magyarság mostani hazájában élt át. Mondanunk sem kell, hogy mennyire szükség van napjainkban egy ilyen könyvre! Benedek Elek komoly bölcsességgel és igaz fajszeretettel, pompás művészi stílusban mondja el nekünk múltunk folyását. A másik könyv, amelynek megjelenését szintén örömmel adjuk tudtul, első sorban a színművészeket érdekli. Dr. Kántor Lajos *Műkedvelők színműtára* címen magán- és páros jelenetekből, egyfelvonásos szindarabokból nagyértékű gyűjteményt állított össze. A gyűjtemény 10 önálló darabot tartalmaz, amelyeket dr. Kántor a legnagyobb gondtal és igen sok fáradsággal válogatott össze az idevágó irodalomból. Új kiadványaink utánvétellel 25—25 lejért rendelhetők meg kiadóhivatalunk útján.

A falvak kincsei. Első cikkünk tárgya: a Szováti műemlékek élénken foglalkoztatják tudományos köreinket. Napi lapokban, tudományos folyóiratokban több ismertetés jelent az ősi falleményekről, amelyeket mostanság fedeztek föl a Szováti templomban. Jónak láttuk ez a kérdést olvasóinkkal is megismertetni; hadd terjedjen minél széle-

sebb körben az a tudat, hogy a magyar falvak a multnak sok olyan emlékét őrzik, amiket föl kell tárunk és nemcsak büszkeséggel meg kell őriznünk.

Borzalmas vihar. Az elmúlt héten a Perzsa tengeren óriási vihar dühöngött, mely 240 gyöngyhalász bárkát süllyesztett el. A vihar következtében összesen hétezer ember vesztette életét.

A só, mint gyógyszer. Mint egy német orvosi szaklap írja, a só nagyon jó és olcsó házi gyógyszer. Ha szemünket olvasás, írás, vagy varrással kifárasztjuk, mossuk meg szemünket meleg vízzel, amelyben kevés sót feloldottunk. A lábak fáradtságát is megszüntelhetjük, ha olyan lábvizet használunk, amelyben 1—2 marok sót oldunk fel. Meghűléseknél 3 óránként kevés sóoldatot szívjunk fel az orrunkba.

Megerőltető napi munka után csodásan tüdit és frissít a valódi DIANA SÓSBORSZESZ-szel való bedörzsölés.

Köhögés, rekedtség, hurut ellen legjobban a valódi Réihy féle pemetefü-cukorka. Mindenütt kapható Mosse-hirdetés.

Molnár és Pintér műmalma

Cluj—Kolozsvár
ajánlja legjobb örleményeit.

Tüdőbetegek

is kitűnő eredménnyel használják
a Dr. Biró-féle

„Sirol“-t

(törv. védve)

Egy üveg ára 50 lei.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Piața Unirii 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól” című könyvecskét.

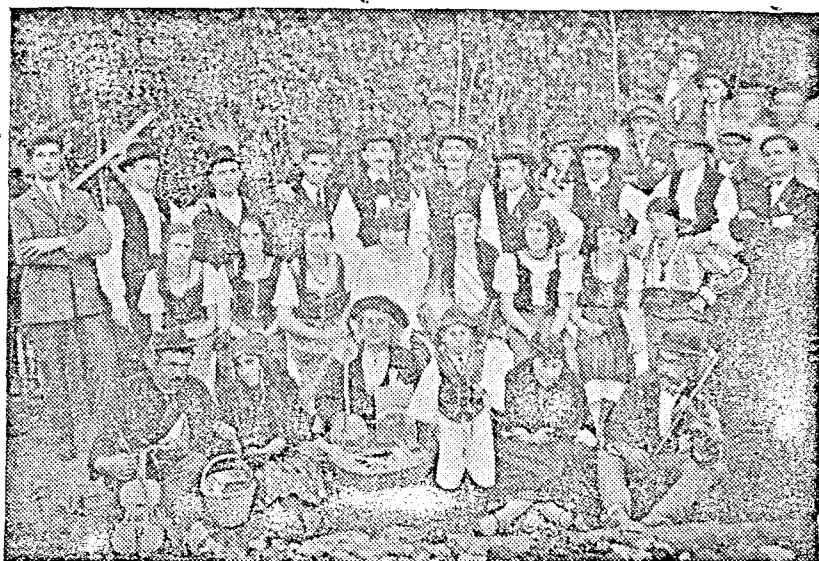

Simonffy István

mezőgazdasági géppár, vas- és rézöntőde
Cluj—Kolozsvár, Str. Avram Jancu (volt
Petőfi-utca) 60. szám. — Telefon: 85.

Több mint 50 éve fennáll: készlet és raktáron tart földmívelési eszközöket: különböző fajtájú ekéket, taligákat, vasboronákat, szelelő rostát, kukorica morzsolókat, répa és szecskavágó gépeket, teljes malom és olajgyári berendezéseket és azok alkatrészeit, különböző közlőmű tengelyeket, gyűrűs kenési csapágyakat, sziljkereket és 5 HP benzinnmotorokat. Javít szakszerűen garancia mellett gőz, benzín, szilvógáz és nyersolajmotorokat. Önt vasból és rézből mindenféle géprészeket és más öntvényeket ócska mlnta után vagy rajz szerint.

Megkeresésre költségvetéssel díjtalanul szolgál.

A tövisi református egyház jótékonycélu szüreti multságának résztvevői. (Buttyán Vilus felvétele.)

Művelődési mozgalmak.

Ünnep a Hargita alján. Bérces Erly egyik legelrejtettebb falujáról szól a nóta. Kézdikővár (Háromszékm.) neve. Ha az ember végigmegy fehér-meszelt, barátságos külsejű házai között, mindjárt észreveszi, hogy világfelgató eszmék nem zavarják, hir és díszvágy nem dagasztja fiainak szívét. A legelőbb nevezetessége egy. a mult díszességét hirdető síremlék, melyet elhunyt asei megbecsülésére emelt a hálás kezelet. Ennek a nem közönséges emlenek minden részecskéje azt kiáltja felek: itt multat értékelő, hálától dobogó nyelvekre hajló szivek dobognak. Edig nem is volna semmi ok rá, hogy a vár felé fordítsák ezrek és ezrek szeret, figyelmét. Még talán az sem elég erre, hogy e kis falu most ünnepelte a ploma fennállásának 100 éves évfordóját. Elvégre ez a saját belügye. Az mód azonban, ahogy ezt a jubileumi ünnepséget ellervezték és végigcsinálták, olyan mélységesen finom, olyan magaszan felemelő volt, hogy kikivánczolják a köznapok szürkeségéből.

Az ünnepek tervezője és legfőbb mozgatója Antalffy plebános, e község legtelkü pásztora, úgy képzelte az évfordulót igazi ünneppé avatni, magasztítani, hogy erre alkalomra nemcsak a kőből épült házáat, hanem a szentek eleven hajlékát, az emberi lelkeket új, friss tisztaságba öltözteti. Ezért fáradtságot és költséget nem kimélve, szépen, izlésesen kifestette a Magasságbéli házkát és hiveinek a lelkét rendbe szente nyolc napos lelki gyakorlattal. A szentes Isten hajlék romjaiból való felújítása óriási akaraterőt és még több energiát áldozatot kívánt. Feljegyzésre került, hogy 100 évvel ezelőt a templom építése Gelencei Török Károly

költségvetése alapján 1250 forintba került. (A krónika szerint a templom alapjára az első adakozó Herczeg Radnay Sándor erdélyi püspök volt 600 forintos adományával 1820-ban. Három évvel később Szepesi Ignác püspök erre a célra 200 forintot adott). Ma Antalffy plebános 75 000 leivel kezdte meg az átjavítást. Hogy aztán mennyivel fejezte be — azt nem sikerült megtudnom. E számok minden szónál ékesebben bizonyítják, hogy 100 év alatt mennyit változott a világ. A pénz, a megélhetés e nélkülözhetetlen eszköze, bizony elértéktelenedett. Ez a jubileum arról is tanúságot tesz, hogy az örökké változhatatlan élő hit a változott körülmények között is az ősök áldozataira lelkesíti az utódokat. A templomot, amit az élő hit emelt, az élő hit fenn is tartja, tekintet nélkül arra, hogy garasok, vagy nehéz ezresek szabják e meg érte az árt. A mai bágyadt lelkű világban, mikor új, hívalkodó paloták sorai közt repedezett falu, a romlásnak indult templomok sértik az ember szemét, jól esik lelkünknek az oly látvány, mint a szóbanforgó község szélén-tornyától a talpáig ujjászült, köntösében teljesen rendbehozott, kedves templom. A fénylő torony ragyogó keresztje vidáman int az ég felé, mintha bátoritaná az ott örvendező ősokeket: Ne felejtsetek unokáitokat! Akik megtudják becsülni a multat, akik méltók tudnak lenni a nagy elődökhöz, — azok nem veszhetnek el soha. A templomépítő elődök, kik a vallásvillongások áldozatává lett kis kápolna helyébe utódaik lelkének megmentése érdekében emelték az Úr hajlékát, kedves mosollyal nézhették az unokákat, akik nyolc napos misszió alatt, mely Kacsó Boldizsár és Lukács Mansvét vezetésével okt. 13—21-ig tartott — szorgalmasan látogatták a templomot, szentelték a lelküket. A háború viharában megrongált lelkeknek bizony

nagy szükségük volt egy kis tatarozásra. Hiszen nemcsak tornyaiunk némák, nemcsak templomaink falait kezdte ki az idő foga, de elnémultak az Istent imádó ajkuk, kikezdte a lelküket is a bűn, a gonoszság.

A kővári szép ünnepeket, mely elsősorban a lelkek ünnepe volt, magas nivóju műsoros előadás koronázta be. Itt tünt ki az, hogy egy kis falu is lehet — ha rövid időre is — nagy események központja. Ezen a napon egymásnak találkát adott itt a romániai magyar katolikusság színe-java. A főpapi misét Balázs Ferenc prelátus kanonok mondta. Az előadók mind kiváló szónokaink, vezérférjaink voltak. Oláh Dániel, Bródi, Inczédi Joksmann és a kiválók legkiválóbbja: Gyárfás Elemér. Mindenki sajnálta, hogy Trefán Leonardot — aki betegsége miatt nem jöhetett — nem hallhatta.

Az ünnepek végén Antalffy plebános megköszönte a szereplőknek, hogy ünneppé avatták hivei, sőt egész Háromszék számára a napot. Am mi tartozunk hálával a plebános urnak ama fáradhatatlan buzgalmaért, mellyel a lelkek mentését ünneppé s az ünnepet a lelkek megszentelőjévé tudta tenni.

P. Lukács Mansvét.

Kettős ünnep Érmihályfalván. Érmihályfalva azon kis városok közé tartozik, amelyek keveset beszélhetnek magukról, de azért van bennük élet! Csöndesen húzódik meg a határszélén, mint egy kötött bárány. Ez év szeptember 27-ikén fényes ünnepe volt az érmihályfalvi ref. egyháznak, amennyiben a háboru alatt elvesztett, szomorú sorsra ítélt harangjuknak visszaszerzésére, jótékonycélu ünnepet rendeztek.

Vasárnap délelőtt kezdődött az Istenisztelet a ref. templomban. Végh József esperes vezetésével felsorakoztak az egybegyűlt lelkészek, akik közül, Kalmár István mondott magasszárnyalásu prédikációt.

Istenisztelet után, társasbéd volt az „Iparos Otthon-ban“. Közébed után ment mindenki a délutáni isteniszteletre, mely 3 órakor kezdődött. A református dalárda énekelt, majd Hegedüs Andor érzszalacsi lelkész, hatásos beszéddel plántálta a hivek lelkébe Isten ígét. Ezután egy ideiglenes leány énekkar bővülte el a hallgatóságot. Nagyhatást ért el Kovács Lajos tóti ref. lelkész, Eötvös melodramájának „Utolsó szó Istenhez“ elszavalásával, melyet a ref. dalárda közreműködése egészített ki, lelkes és odaadó vezetésért Taar Ferenc kántortanító illeti az elismerés.

Este 8 órai kezdettel, fényesen sikerült műkedvelő előadást rendezett a ref. egyház műkedvelő gárdája.

Szinrekerült: Zilahy Lajos „Süti a nap“ c. 3 felvonásos vígjátéka. Rendezés és betanítás munkájáért Taar Ferencet illeti

dicséret. A szereplők közül kiváltak: Taar Ferenc, Tóth István, Pálfi Gizella, Román Etelka, Szűcs Mancsi, Adelsberger Ica, Adelsberger Kató és Kiss Kálmán.

Harangszentelés. Nagyon sokáig tartotta izgalomban Érmihályfalva lakosságát az, hogy közadakozásból vásárolt 12 mázsás harangja oly soká késett, aminek az okát a szállítás körül felmerült nehézségek és akadályok okozták. Végre megérkezett s ünnepélyes felavatása október 7-ikén volt. A könnyekig megható felszentelő imát Végh József esperes mondta, mely után a ref. dalárda éneke mellett, felhúzták a harangot megillető trónusára. E helyen említem meg azon áldozatkészséget, mely a hívek s különösen Lovass Dániel föld-birtokos részéről nyilvánult meg, akinek nevéől nevezik az új harangot.

MEZŐGAZDASÁG.

Menyét-e vagy bacillus?

— Hej, kedves komám, beh keservesen vakarja a fejét.

— Hogyne vakarnám, mikor a legkedvesebb tehenemnek akkorára dagadt a tőgye, mint egy sajtar s aztán hozzá sem lehet nyulni, annyira fájlalja. Pedig tegnap még semmi baja sem volt.

— Ejnye na! csak nem a menyét marta meg. Épen ehez hasonlót hallottam a multkor a szeredai vásárban. Ott is azt beszéltek épen.

— Nekem ugyan már mindegy, hogy menyét marta e meg, vagy más egyéb. De mindenképen nagy baj ez nekem, mert elakartam adni a Szőkét. Most már nézhetem s várhatok, amíg meggyógyul. Vége a vásáromnak.

— Ne essék azért kétségbe, komám, lehet azon segíteni.

— Hiszen bár lehetne, de nem igen bizom én ahoz.

— Már pedig, ahogy mondtam, hallottam a szeredai vásárban, hogy épen ilyesmiről beszélgettek. Onnan tudom azt is, hogy biztosan a menyét marta meg.

— Hej csak a kezembe kaparitsam, tudom kiugrik a bőriből az a menyét! De hiszen megpróbáltam én már mindent, amiről csak gondoltam, hogy valamit segíthetne, hiába.

— Mondtam már komám, hallottam azt is, hogyan lehet meggyógyítani azt a marást.

— Mondja hát, ha tudja, megpróbálok én mindent.

— Van e komámnak menyét bőre, kigyó bőre?

— Menyét bőröm? kigyó bőröm? Csak nem tart bőrös cigánynak! Ugyan honnan lennel?

Már pedig az kell. Tavalyi menyét bőr, idei kigyó bőre, de nem olyan, amilyent levetett magáról.

— Hát azán mit csináljak én azzal, ha van is.

— Be kell vele jól dörzsölni, de jó erősen, ott, ahol a legjobban megdagadt.

— Igen, de nem lehet ám hozzá sem nyulni.

— Ejnye! Az sem olyan nagy baj! Akkor füstölje meg kegyelmed velük.

— Jó, jó, de ha nem kapok sehol!?

— Hallottam más orvosságot is, azt már könnyebben megkaphatja. Keresen fűzfa réll! (Vén fűzfa korhadt belseje). Füstölje meg azzal.

— Ne vegyék rossz néven, ha én is belészólok — vágott közbe a fiatal tanító, aki eddig némán hallgatta a beszélgetést, — de rossz nyomon járnak. Nem menyét marta meg annak a tehénnek a tőgyét, sem pedig kigyó!

— Na, na! Hát akkor mitől dagadt meg. Csak meg kellett, hogy marja valami.

— Van e valami nyoma a marásnak? Lássák, ha megmarta volna valami, akár menyét, akár kigyó, kellene, hogy valami nyoma legyen. Azután meg akár a menyétnek, akár a kigyónak olyan kicsike a harapása, hogy attól ugyan meg nem dagad a tehén tőgye, legfeljebb a seb környéke. Ha meg kigyó harapta volna meg, valamilyen mérges kigyó, nemcsak a tőgye dagadt volna meg, de az egész teste is s ha csakugyan kigyó marás volna, akkor siessen kegyelmed, János gazda haza, mert már ki is mult a tehene.

— De hát akkor mitől dagadt úgy meg a tőgye?

— Két oka lehet. Orvosi nyelven erőművinek mondják az egyiket, fertőzésnek a másikat. Útés, szurás, dőfés: erőművi okok, a fertőzésről már biztosan hallottak valamit. A betegség, a baj maga pedig *tőgygyulladás*.

— Útés, szurás, dőfés, nyomás: ezt csak értjük, de mi az a fertőzés?

— Hallottak már biztosan róla, hogy vannak pusztia szemmel nem látható, apró lények (bacillusok és bakteriumok), amelyek különböző betegségeket idézhetnek elő. Ilyen apró lények a rothadást, gennyedést előidéző gennybaciillusok.

— De hát honnan és hogy jutnak a tehén tőgyébe ezek s hogy tudnak akkora bajt okozni?

— Hát az istállóban nincsen elég rothadó anyag: trágya, észrevétlenül elhullott apró egér, a hidlás alatt elpusztult patkány; ez mind teli van bakteriummal és bacillussal. S aztán a tehén csecseiről nehogy azt gondolják, hogy azon csak kifelé jöhet valami: a tej, Bizony ezek az apró lények, bármilyen szűk is a tejszatórna nyílása,

nagyon könnyen bejutnak azon keresztül a tőgybe s bármilyen lassan haladnak is előre, az a néhány óra, ami egyik fejestől a másikig eltelik, épen elég nekik arra, hogy jó magasra felhúzódnak. Azután meg a tej s a tőgy melege épen a legalkalmasabb nekik arra, hogy képzelhetetlen mennyiségre szaporodjanak rövid idő alatt.

Ha a tőgygyulladás erőművi okból származott, nem annyira súlyos, hogy attól nagyon meg kelljen ijednünk. Csak arra legyen gondunk, hogy a tőgy el ne gennyesedjék. Sokkal veszedelmesebb, nehezebben gyógyítható s utóhatás nélkül ritkán maradó a *fertőzéses tőgygyulladás*, mert itt már alig tudjuk a gennyedést meggátolni.

Ha gyógyítani akarjuk, mindenekelőtt nyugalmat az állatnak! Bőséges, tiszta almot. Rendesen — ha nagyobb mérvű, mindig — lázzal, éivágytalansággal jár. Ha tenetjük hogy az étvágyat fokozzuk, de mindenesetre, hogy az állat erejét fenntartsuk, változtassunk a takarmányozáson, adjunk változatot és jobbat.

Hogy a gyuladást enyhítsük s lehetőleg visszatejlesszük, rakjunk a beleg tőgyre borogatást, de nem tulságos hideget s azt is, mihelyt átmelegedett, cseréljük fel frissel. Minél gyakrabban, annál jobb. Éjszakára kenjük be a dagadt tőgyet *ólomszírral*, amit a gyógyszerházból készen kapunk, ha megmondjuk, hogy mire kell, de akkor borogatást, kötést ne tegyünk rá, mert az, ha átmelegszik, csak ártani fog. Nappal is használhatjuk az ólomzsírt a borogatás alatt s ezzel mindenképpen fokozzuk hatását.

Jó az is, ha — ideiglenesen — friss *agyagból* és *ecetből* készítünk habarcstot s azzal kenjük be a beleg tőgyet jó vastagon. De legyen gondunk rá, hogy mihelyt megszáradt, lemoszuk s újból *frissen* készült habarcstot rakjunk fel rá.

Sokszor fognak ajánlani füveket, zuzagyomokat. Van ezek között sok igen jó, de ha biztosan nem ismerjük, ne kísérletezzünk velük, mert ahelyett, hogy használnánk, csak ártani fogunk vele.

Mindenesetre legyen gondunk rá, hogy a beteg tőgyet is kifejtjük a rendes időben és pedig minél jobban, *de ne az alomra*, mert így csak a betegség okozóit szaporítjuk s nagyon könnyen megfertőzzük többi teheneket is.

Ha a tőgy gyuladása gennyedésbe ment át, forduljunk azonnal tanult állatorvoshoz, — nem javas emberhez — aki műtéttel megmentheti állatunkat s esetleg egy vagy két csec megsejtelése árán a tehén tejelését is. Ha az egész tőgy elgennyedi, nincs más mentés, mint a tehénnek idejében való

vágása, mert életét ugyanis csak a tőgy teljes kiirtása mentené meg, amit csak jó gyakorlott állatorvos végezhet, de az állat értékét akkor úgy is elveszíti. Menyétbőrrel, kigyóbőrrel, fűzfárral hiába is próbálkozunk, azok ugyanemmit sem használnak. Tyro.

Drágul a szesz. A tengeri fokozódó drágulása folytán a szesz iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Az adózott szeszért eddig száz fokonként 48 leit fizettek, míg ma a nagy kereslet és a dráguló nyersanyag miatt az ára 50 leit körül mozog.

Magyarországi borpiac. Magyarországon a szüret mindenütt folyik és a jó időjárás folytán a minőségek valamivel javultak. Árak a következők: az Alföldön mustok 2500—3000 korona, Gyöngyösön és Hevesen uralmi mustok, amelyek klosterneuburgi mérő szerint 16 és ennél magasabb fokúak 3000—3500 korona, de a jobb minőségűekért ennél is többet fizetnek el. A gyöngyösi piacon még a szőlőtermelők is inkább bepincézik a mustot, úgyhogy kevés szőlő került a piacra, kilonként 2000—2400 koronáért.

Pang a gabonakivitel. Dacára annak, hogy a gabonaneműek kiviteli illetékét leszállították, a kivitel mégis igen csekély. Hivatalos helyen ennek értékét elsősorban az orosz gabona versenyében látják. Külföldön az orosz gabona vagononként husz ezer leivel csúszkál a román gabonánál. Az orosz gabona versenyének érdekes magyarázatát beszélnek. Eszerint Oroszországban a termelők az adót gabonaneműként fizetik. A szovjetkormány felhalmozza az adó címén fizetett gabonaneműket és külföldi piacra veti. Terjedelmes, hogy miután állami gabonáról van szó, kiviteli illetékről szó sincs, ami nagyban hozzájárul az orosz gabona külföldi versenyképességéhez.

Gabonapiac.

Szatmár. Búza 850, rozs 520, árpa 300, zab 545, új tengeri 500, ó-tengeri 400, napraforgó 660 lei métermázsánként.

Temesvár. Búza 820 (csak névlegesen, mert a malmok 790—800 leinél nem fizetnek többet,) rozs 560—570, árpa 520, zab 510—520, ó-tengeri 555, ó-tengeri 390, métermázsánként.

Dicsőszentmárton. Búza 130—140, ó-tengeri 85, új-tengeri 50—65, zab 30, árpa 70 lei, 20 literes vékánként.

Állatárak.

Szatmár. Prima exportökör 25—26, gómarha 18—22, fejős tehén 8—10, sertés 40—48 lei élősúlyban kilogrammonként. Igásló 12.—14.000,

kocsiló 20.—22.000, 2 éves csikó 18.—20.000 lei páronként.

Temesvár. Igásló 12.—14.000, luxusló 25.—30.000, igás ökör 12.—20.000 lei páronként. Tehén darabonként 7.—10.000 lei. Éves disznó párja 4500—6000, fél éves malac párja 2800—3300, lei. Hizott sertés 40—43 lei élősúlyban kilogrammonként.

Dicsőszentmárton. Jármos ökör páronként 18.—30.000 lei. Jó fejős tehén darabonként 5000—10.000 lei. Vágni való tehén élősúly kilonként 18 lei. Szopós borju darabja 600—1000 lei. Juh darabonként 400—500 lei. 3 hónapos malac darabonként 1200—2000, 6—12 hónapos malac darabonként 2000—4000 lei, Hizott süldő 28—30, Hizott öreg sertés 34 lei élősúlyban kilonként.

SZÖVETKEZET.

Az „Etédi hitelszövetkezet” 30 éves jubiláris ünnepe.

A „Szövetkezeti Eszme” diadal-ünnepe után, valahányszor egy egy hitelszövetkezet létjogosultságáról valamilyen formában bizonyítékot ad. Immár a nemzetközi kapcsolatokig felemelkedett szövetkezeti eszme egyik szép példája az udvarhelymegyei Etéd község hitelszövetkezete, mely azzal, hogy immár 30 éve fennáll, bizonyítja további megmaradásának szükségét. E 30 év eredményeinek összegezéséből kiűnik, hogy a hitelszövetkezet felszívta magát a néplélekbe; a község gazdasági életében pedig maradó és előbbrevívó munkát teljesített. Mint mindenütt, úgy e szövetkezetnél is a háború következtében visszaesés — szinte a teljes megsemmisülésig — állott be, de szerencsére kerültek az élre vezetők, kik soha nem lankadó munkával hozzásegítették a szövetkezetet ahhoz, hogy a 30. évét ne csak megérje, hanem a 30. ik évben eddig nem tapasztalt lendülettel, multját is felülmulva, új életre indulhasson. Mert minden a vezetéstől függ! Jó vezetés: jó szövetkezet! Lőrinczi Dénes és Dr. Bakó Árpád ügyvezető és könyvelő urak vállalták munkájának, minden elismerést megillető örekvésüknek eredménye, hogy a hitelszövetkezet nem szűnt meg, sőt október 25. én 30 éves fennállásának évfordulóját megkapó ünnepély keretében megülhette! Ez ünnepély valóságos szövetkezeti ünnepély volt, mert nemcsak a község, hanem a messzi vidék is érdeklődéssel vett benne részt. „A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége” képviselőjében Dr. Elekes Dénes, földbirtokos, központi f. bizottsági tag és Elekes Béla földbirt. kirendelt ellenőr jelentek meg. Hivatalosan képviseltették

magukat a farkaslaki, siménfalvi és bőzdi hitelszövetkezetek, a martonosi és etédi fogy. szövetkezetek és a környékbeli községek nagy számmal. Jelen volt a Kereszturvidéki hitelszövetkezet jogtanácsosa Dr. Elekes Domokos ügyvéd, ki a legtöbb vidéki hitelszövetkezetnek legtöbb üzletrésszel bíró tagja is.

Az ünnepély a régi szép templomban Csiha Kálmán helybeli ref. lelkész magasan szárnyaló ünnepi beszédével kezdődött, ahonnan a szép közönség az egyházi szertartás végeztével a Nép-ház termébe vonult, ahol a diszközgyűlést Lőrinczi Dénes ügyvezető talpraesett megnyitója vezette be. Majd Bálint Zoltán f. bizottsági tag előadása „A Hitelszöv. haszna a gazdatársadalomban” címmel ragadta el a közönséget gondolatainak mélységével és előadásának elevenségével. Dr. Bakó Árpád könyvelő megkapó szavakkal üdvözölte a megjelenteket s egyben rámutatott a szövetkezet belső életében szükséges egyetértésre is. Nagyon szépen szavaltak alkalmi költeményeket Király Irma, Kiss Berta és Kelemen Róza székely lányok. Az ünnepély alatt több, igazán szép számmal szerepelt a helyi férfialárda, melynek valóban figyelemre méltó szerepléséért Péter Márton igaztató urat illeti a dícséret. Érdekes itt megjegyezni, hogy a hitelszövetkezet igazgatósága az ünnepélyen szereplő lányoknak 1—1, a dalárdának pedig 4 drb. üzletrészt jegyeit fardóságuk jutalmazása fejében!! Az ünnepi számok lezajlása után Dr. Elekes Dénes a Szövetség képviselőjében üdvözölte a jubiláló szövetkezetet. Rámutatott arra az útra, amelyen a szövetkezetnek ezután is haladnia kell, hogy eddigi szép eredményeit továbbra is fejleszthesse. A műsor Lőrinczi ügyvezető bezáró szavaival ért véget, azzal, hogy a szövetkezet helyiségében felterített asztaloknál az ünneplő közönség újra találkozék. A közebeden, régi jó hazai szokás szerint, több komoly és vidám felköszöntő hangzott el.

Ez az ünnep súlyos bizonyítéka annak, hogy népünk tudja és megérezte a szövetkezetek életrevalóságát és szükségét. A bizalmatlanság már tűnőben van; csak jönniök kell a vezetőknek, az arrahívatoitaknak s rövid munka után már is eredmények mutatkoznak! Erkölcsei felelőtlenség a falu népével politizálni! A mi leghelyesebb politikánk csak az lehet, ami a gazdasági és kulturális megerősödésünket célozza: ezek pedig a folytonosan fejlődő szövetkezetek.

Elekes Béla.

Szövetkezeti mozgalmak. A „Bőzdi Hitelszövetkezet” is belépett azon szövetkezetek sorába, amelyek állatva a fennmaradásnak és a

további fejlődésnek az alap-tökéhez való kötöttségét: elhatározta alaptökének felemelését. Ez a mozgalom már is szép eredményt tud felmutatni, amennyiben eddigi alapjuk négyeszerese már be is van fizetve. Így a minap még teljesen reménytelen szövekezet most már életképessé vált s erős a remény, hogy rövid időn belül a községnek hívatásához méltóan nélkülözhetetlen gazdasági szerve lesz. Ezért az érdem az új vezetőséget, elsősorban Török Ferencz ig. tanítót illeti.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1925. november 2.-án

1 dollár	=	209.50—	L.
1 font sterling	=	1020.—	1026 "
1 svájci frank	=	40.50—	"
1 francia franc	=	8.85—8.89	"
1 arany márka	=	49.—	"
1 lira	=	8.35—8.45	"
1 cseh korona	=	6.23—6.26	"
1 dinár	=	3.65—3.75	"
1 osztrákshilling	=	29.55—	"
335—339 magyar korona	=	1.—	"

(mennyre-várók halálra-szánt csapatja). Boldog, ki nyáját az Urnak úgy od'adja, hogy számadáskor hiánytalanra olvas.

Sok ezredév csak perc még a végtelenben, de hosszú vagy év, ha ember él veled... Kopár kövek hallgassatok meg engem, míg gyöngye számmal a negyvenet kizengem e fénybe-füzdő, mosolyzenéjű papnak, kinek szíven ma Krisztus csodái laknak. Aztán meséljétek ti és én az ifjú harcos hadd merengék a negyvenév felett.

Pakocs Károly

IPARI ROVAT

MULATTATÓ

Jó pap dicsérete.

(Görög Joachim örmény főpap 40 éves áldozópapi jubileumára).

Pihenjétek meg fűrgé földi gondok, fárasztja telkünk már a rohanás, mellyel az ifjú Végtelenbe rontok... Megültök hát, szép mesét ha mondok? Vagy énekeljek magányos nagy köveknek, melyek a Gyergyón égfelé merednek, ha nincs mesémnek hallgatója más?

Volt egy ifjú: ki tudja, honnan indult? Bölcsője tán az álmos Ararát, hol hullá-halmok véres ormain dult vad vízdözön, majd sorsokon-megindult ég-irgalmából megállt a lomha bárka és szent galambját szorongva leste-vártta jobb új-jövön merengő kis család.

Volt egy ifjú, ki szent határozással elhagyta iftkon házát, mindenét s fájó szívet bevonta hallgatással, hogy ne váltsón szerelmet senki mással, csak az Urral, kinek szívet ígérte és új gyönyört kapott cserébe érte, mi csak magányos halk szivekben ég.

Körünkbe szállt ifjan, szemérmesen, oltárra hozta lelke gyöngyét. A vándorúton ezer szem állt leszen és nézte arcát: jövője mint leszen? Vajjon szemén a lélek-villanás, (apostolos szivekbe' gyullt parázs) nem hamvad-e világ-gyönyörbe itt?

Kigyult az oltár minden reggelen s az ifjú pap lelkét az égi lángok sugárba fonták. Égen a Végtelen azóta csöndben naponta megjelen és vágyakozva meleg szívébe száll Krisztus, kit fénylő hólepelbe zár a szentkenyér, az égi szóval áldott.

Az égi tűz, mi lángra-gyullt szívében, az ifjú papnak hős erőt adott. Erője győzött minden földi héven, csábos napon, holdkóros álmu éjen, csenden, zajon, látszólagos erényen; megállt a gáton bátran és keményen. Mosolyogva néztek rá a csillagok,

Látván, hogy férfias lelke nem remeg, ha jó a nyájra sok álnok lélek-ordas: köréje bizón állt a kis sereg

Négyszáz éves emlékünnep. Ez előtt négyszáz esztendővel alakították meg a székelyudvarhelyi Csizmakészítők Társulatát. A Társulat megalakítására az ösztökélte az udvarhelyi csizmadiaikat, hogy Segesváron a szász tímárok és cserzővargák társulata, mely 120 évvel előbb 1412 ben alakult, kitűnően működött és a tagjai erkölcsi és anyagi érdekeit nagyban előmozdította.

A székelyudvarhelyi nemes csizmakészítők, mely most 400 esztendő után ünnepségre készülődnek. Megünneplik társulatuk fennállásának 400. évfordulóját és felszentelik társulati új zászlójukat, melyet a 1916. meneküléskor elvesztett régi zászlójuk helyett készítettek.

November 8 án vasárnap a csizmadia és cipész társulatok kiküldöttjeinek jelenlétében fog lefoynni a 400 éves fennállás ünnepe. Az ünnepélyen közreműködnek a székelyudvarhelyi Székely Dal-egylet és Zenetársaság. Este műkedvelői előadást tartanak.

Vaspiac. A belföldi vaskereskedelemben az üzletmenet lanya. Kereslet csak öntött vasedényekben van. Nagyban ár Kolozsváron. Fekete edény 35, kék edény 47 lei kilogrammonként. Elég jó a kereslet füstcsőlemezekben is, amelynek kilójáért 18 leit fizetnek. Vasgerenda igen gyenge kereslet mellett 12, a bronzvas 12 lei kilogrammonként.

Olajárak. A napraforgóolaj ára a gyenge termés következtében erős kereslet mellett úgy Besszarábiában, mint Arad vidékén erősen emelkedik. E héten Besszarábiában 47—47.50 leit fizetnek.

Bőrpia. A nyers bőrárakban a kereslet szünetelése miatt áresés állott be. Legnagyobb az áresés Bukarestben, hol az eddigi 56 lei helyett 46 leit fizetnek a nyers marhabőrökért. Juhbőrben szintén ellanyhult a forgalom, mindenütt vannak belőle készletek. Temesváron a következő árak vannak. Nehéz marhabőrök 50—51, középsúlyu marhabőrök 44—46 lei kg.-kint. Juhbőrök darabonként 150—170, báránybőrök 110—120 lei darabonként.

Roatã János és az egyesülés

(Irtá: Creangã János román író. A Magyar Nép számára szabadon fordította Balogh Ignác.)

1857-ben, amikor a két román fejedelemiség egyesülésének ügye javában forrott, a szabadelvűbb bojárok meghívtak Jasiba a parasztok közül is minden megyéből egy egy vezető embert. A gyűlésre érkező parasztokat szokatlan barátsággal fogadták és az egyik bojár mindjárt beszédet intézett hozzájuk. hogy megértesse velük meghívásuk célját.

— Jó emberek, tudják-e miért hívtuk ide közénk? Két keresztény szomszédos testvérország, a mi Moldovánk és Havasalföld évszázadok óta marják és eszik egymást a románság nagy szégyenére és pusztulására. Egyformán imádjuk az Istent, egyformán beszélünk, ugyanazok összes szokásaink és csak Foksaninál folyó Milkov patakocskára választál el egymástól. Merítsük ki egy hőrpintésre és valósítsuk meg a szent egyesülést, az őseink által óhajtott testvériesülést, amit ők az akkori nehéz körülmények miatt nem hajtottak végre. Segítsen meg minket erre a jó Isten. Megértették, jó emberek, hogy miért hívtuk ide? És ha van valami mondani valójuk, ne tartsanak semmitől, mondják meg bátran nekünk mint testvéreiknek, amint hogy azok is vagyunk.

— Megértettük nagyságos uram, mert mi parasztok is, habár az ekeszarva mellől jöttünk ide, tudjuk, hogy mi van jól és mi van rosszul, felelé néhány alázatosabb paraszt.

— Én, hogy kereken megmondjam nagyságodnak, nem értettem meg, mondá bátran Roatã János. És aztán ha éppen meg is értenénk valamit mi is, ugyan ki hallgat a mi fecsegésünkre? Én úgy gondolom, elintézhetik ezt az urak nálunk nélkül is. Mi tudunk bánni a kapával, kaszával és sarlóval, de a tollat nagyságotok forgatják és amikor akarják, a fehérből feketét és a feketéből fehéret tudnak csinálni. Az Isten megajándékozta kegyelmeitekkel ésszel, hogy igazgassanak minket parasztlakat is.

— De nem úgy van az, jó emberek, elmult az az idő, amikor csak a bojárak csináltak mindent, tetszésük szerint szilpolyozva az országot. Mára a legnagyobbtól a legkisebbig mindnyájunknak egyformán részt kell venni az ország terheiben és javaiban. Munka és kereset, kötelességek és jogok mindnyájunkra nézve egyformák.

Beszélt a bojár még a román nép eredetéről és szenvedéseiről. Példákat hozott fel, hogy megértesse az egyesülés jótékony gyümölcseit.

— Most már azt hiszem, jó emberek, megértették, hogy mit akarunk.

— Jól megértettük, nagyságos uram, — felelének többen.

— Én még mindig nem, nagyságos uram, — mondá Roatá János apó.

— Az Isten bocsássa meg nekem, János apó, de úgy látom, kegyelmed egy kissé nehéz fejú; menjünk csak a kertbe, hogy ott még érihetőbbé tegyem a dolgot kegyelmeteknek. János apó, látja kegyelmed ott a zöldséges kertben azt a kötuskót?

— Látom, nagyságos uram.

— Legyen olyan szives, hozza azt ide mellém, mondá a bojár, aki közben leült a parasztok közé egy karosszékre.

— Megbocsásson nagyságos uram, de nem bírom ide. Olyan nagy teher az, hogy nem lehet tréfának venni.

— Lássuk csak, próbálja meg!

Roatá apó oda megy, föl akarja

emelni a kötuskót, de az még meg sem mozdul.

— Menjen csak kigyelmed is Lészló apó, kigyelmed is lilyés bátyám, se gitsen maga is Tódor bácsi.

Végül vagy 3—4 paraszt oda megy, elmozdítják helyéről a nagy követ, vállukra emelik és a bojár mellé viszik.

— Nó, látják-e jó emberek? János apó nem tudta még csak megmozdítani se egyedül ezt a kötuskót, de amint néhányan segítségére voltak, már könnyen ment a dolog és a nagy teher már nem volt olyan nehéz. Így van ez az egyesüléssel is, jó emberek. Egyesülésben van az erő, mert amint a vers is mondja:

Egyedül ott erőtlen vagy,
Hol a szükség s szenvedés nagy.
Erőd nő, ha sokan vagytok
S ellenséged sem lesz oly sok.

— No de most már azt hiszem, megértettek mindnyájan.

— Bocsásson meg nagyságos uram, én egyedül még mindig nem értettem meg — felelé Roatá apó.

— Hogyan lehet az János apó, hiszen úgy megmagyaráztam, hogy még egy kis gyerek is megérthette volna.

— Ugy van, nagyságos uram — felelék a többiek.

— János apó, — mondja most a bojár csaknem megzavarodva a nagy igyekezetből, — mondja csak el kigyelmed a saját felfogása szerint, hogy

halljuk mi is, hogyan értette, hogy oly sok beszéd után sem éri.

— Csak ne haragudjék, nagyságos uram, de a beszéd és a cselekedet között nagy különbség van. Nagyságod, mint valamennyi bojár, csak osztogatta nekünk a parancsot a karosszékéből, hogy hozzuk el a kötuskót, de nem tartotta vállát velünk együtt alája úgy, amint az imént mondá nekünk, hogy mostantól mindnyájunknak a legnagyobbtól a legkisebbig egyformán részt kell vennünk a terhek viselésében. Jó volna, ha így lenne, nagyságos uram. Azonban a nagyságos ur kötuskójából annyit megértettem, hogy azért hívtak össze ide minket parasztokat, akik eddig külön hordoztunk nagyobb vagy kisebb követ a vállunkon, hogy ezután ugyanesak mi, legkisebbek vigyünk együtt vállainkon egy nagy sziklát... Adná Isten, nagyságos uram, hogy másképp legyen, ámbár nekem egyedül már úgy is mindegy.

Ezen szavakra a többi parasztok huzogatni kezdték vállaikat és hosszan nézegetve egymást, így szólak:

— Meglehet, hogy a mi Roatánknek is igaza van...

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

A legjobb gépszijjak,

gömbölyü és sodrott szijjak, bőrmanchettek. Szivattyuk és hidraulikus prések részére bőr-fogaskerekek

RENNER TESTVÉREK

és Társai Bőrgyár R.-T. Cluj gyártmányai.

Sürgönycím: DERMATA Cluj.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Apróhirdetéseink tarifája: Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Legkisebb hirdetés 40 L. Állást keresők részére 20 szolg 40 L. **Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 L.**

B. P. Erdőhegy, Sz. P. és Sz. I. Abosgálfa, M. B. Mikola, Sz. M. és D. Gy. Székelymuzsna, N. A. és E. J. Székelyhid, H. G. S. Fuglyvásárhely, Soc. Gen. De Publicitate — București, G. G. Nagyvárád, F.-K., B. B. és Sz. J. Halmágy, N. A. és öz. K. P. J.-né Papolc Ifj. J. A., B. F., K. F. N. D. és K. L. Székelyszentistván, J. L. Páké, P. L. Kovászna, V. B. és öz. L. K.-né Árkos, K. B. Tenke, M. J., N. I. Istensegits, Sz. M., V. J. J., Sz. S., K. S. és V. M. Marosdöcse, D. F., M. L., K. L., K. J. és K. J. Székelymuzsna, M. K., K. M. és Sz. D. Alsórákos, J. D., G. M., A. Sz. D. és Sz. Á. Homoródszentpéter, D. J. és K. J. Szigetfalu, V. J. Fűzes.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mely tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Mátyás István (udvari) Kozmás. A rétnék átalakítandó havasalt szántóját illetőleg várja meg az Erdélyi Gazdák Zsebnaptárának megjelenését. Abban részletesen felsorolva megjelölja, hogy talajának milyen fűfélék felelnek meg leginkább. A rét három fűfélése keverékéből állítandó össze. Szükségesek: alj- és száles leveles füvek. Az E. G. Zs.-ból megállapítható majd, hogy e három fajta közül milyen fűféléket kell vetnie, hogy az ottani talaj és éghajlati viszonyoknak megfeleljen a keverék. A naptár megrendelhető az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában Kolozsvárt, Attila-u. 10. Ára 24 L.

F. G. Petrozsény. Asztmás roham ellen valóban sokan ajánlják, hogy a beteg néhány percre szalmalakszeszt szagoljon, melyet a tenyérén szét kell dörzsölnie. — Öz. K. J.-né Marosludas. Az ablaküveg és szemüveg izzadása ellen sikeresen védekezhetünk, ha az üveget vászondarab segítségével vékonyan bevonjuk a következő folyadékkal: 55 gr. finom glicerint elkeverünk 1 liter 63 százalékos borsszesszel, s ehhez a keverékhez még 10 csepp borostyánkőolajat is adunk. — D. M. Csikcsatószeg. Előfizetése 1926. IV. 1-ig rendben, naptárt ingyen fog kapni. — P. J. Kémer. Hirdetési tarifánkat megküldöttük, hátrálék 1924. VII. 1-től 150 L. — B. Kr. Gyimesbükk, Köszönet, könyv utánvétellel menni fog, Méhészegylet címe: Cluj-Kolozsvár, Str. Mureșan (v. Attila-u.) 10. — Sz. S. Nagyvárád. Naptár csak november folyamán lesz kész, amikor ezidei előfizetéssel rendben lévő előfizetőinknek teljesen díjtalanul megküldjük. — V. B. Árkos. Levél ment, itt is szives elnézést kérünk, a hiba valóban itt történt, fáradozásalért hálás elismerésünk. — Am. Kál. Lupény. Rendben 1925. XII. 31-ig. — B. J. Temesrékás. Rendben 1925. XII. 31-ig. — Kl. J. Pankota. Kimutató azonnal megy. A feketenadályt, takácsmácsonya és gyermeklánc fű csakis gyakori kaszálás által pusztíthatók. Ha sűrűn lekaszáljuk, kimerülnek és lassan kipusztulnak. Dr. P. B. — H. I. Bihardtőszeg. Teljesen méltányoljuk őszinte sorait, s a derék öreg keresetét csökkenteni valóban legkevésbé sem volt célunk, írjon majd naptárért H. I. levelére hivatkozva november végén. — N. G. Aninosza (Hunyadm.) Ajánlható cserépvirág tápsóka: Floranid, kapható Hann és Tsa műszaki és

keresk. R. T.-nál Kolozsvárt Str. Regina Maria 11 továbbá Halpert Lajos féle növényi tápsó, mely kapható a Mezőgazdák R. T.-nál Aradon. A begonia levelének a szárán levő szörképletek nem légyökerek, hanem egyszerű védelmi eszközök a külső behatások, horzsolások, lütek, rovarok stb. ellen.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek:
Máramarossziget: J. B. 100, S. S. 100, S. G. 100, Sz. F. 100, Cs. L. 50, V. D. Lókod 300, N. E. Szászrégen 100, B. J. Tekerőpatak 100 (rendben 1925. XII. 31-ig), B. J., H. G. és H. G. S. Fuglyvásárhely 150, Cs. G. Csikdánfalva 100 (rendben 1926. VII. 1-ig), N. G. Margitta 100 (rendben 1926. XI. 1-ig), Fogy. Szöv. Dólsad 100, P. B. A. Gyergyóremete 30, I. I. Somogyom 100, K. J. Brassó 200 (rendben 1925. XII. 31-ig), H. I. Bihardtőszeg 200, K. I. Kézdivásárhely 250, S. M. Nagybánya 130, K. Á. Csernátfalu 580, Sz. S. Lupény 200, F. J. és K. S. Lupény 200, Kl. J. Pankota 300, F. J. Hadikfalva 75 (rendben 1925. XII. 31-ig), P. M. Hadikfalva 50 (rendben 1925. XII. 31-ig), K. J. Máramarossziget 400, G. K. Fintaháza 200, A. B. Belényes 300, G. Gy. Karcfalva 300, Zs. I. Csikdánfalva 300, N. Gy. I. Valkány 450 Lei.

T. Laji es Linicska. Az elbeszélés érdekesen kezdődik, de már a derekán ingadozni kezd, végül egészen ellaposodik. Vigyáznl kell a mese szövésére. zt a könnyed stílus nem helyettesíti. D. V. A népeletből vett fényképeket szívesen közlünk. A képek honorálásaira azonban nehezen gondolhatunk, mert a kilsé amugy is nagyon sokba kerül. Azt azonban szívesen odajegyezzük, hogy kitől származik a felvétel.

Apróhirdetések.

Cipészek szaklapja megrendelhető **Babos Károlynál**, Cluj-Kolozsvár, Str. Pata 87.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár H.-T. Nagyenyed, Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár H.-T. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár H.-T. Székelyudvarhely.

Árurahtárai a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. — Safe deposit! Engedélyezett devizahely!

Rendelje meg

A méhészet vezérfonalát

utánvétellel kiadóhivatalunk utján 25 lej.

A „PÁSZTORTÚZ”

Erdély legjobb szépirodalmi lapja.

Előfizetési árai:

Belföldön: Külföldön:

Egész évre 350 L. Egész évre 500 L.
Félévre 180 „ Félévre 250 „
Negyedévre 100 „ Negyedévre 150 „

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5.

Kérjen mutatószámot.

Babos és Társai

vaskereskedése

Regina Maria

21. sz.

Mindennemű vasáru cikkek legelőnyösebb beszerzési forrása. Fűtő és főzőkemencék nagy választékban. Dusan felszerelt konyhaberendezési osztály

„Ámper”

Égőtulajdonos: Szebehely Géza.
Általános műszaki vállalat.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii 23.

Vállal mindennemű villamos és vízmunkálatot, valamint villamos gépjavításokat. Önműködő csengő-reduktor egyedüli árusítója.

Költségvetés díjmentes.

A LEGIZLÉSESEBB NYOMTATVÁNYOK A „MINERVA” KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK. CLUJ, STR. BARON L. POP. 5.

A szerkesztésért felel: GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel: PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.

Vásároljon a **PARISIEN-áruházban** Cluj-Kolozsvár

Regale Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikkal a legolcsóbban szerezhető be.

Kiadja a „Magyar Nép” kiadóbizottsága. — Ny. a Minerva r.-i. könyvnyomda műintézet. Cluj, Str. Baron L. Pop 5.